

การสำรวจการจัดการสิ่งแวดล้อมของช่องทางเข้าออกประเทศ พรมแดนทางบกในประเทศไทย

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม บริบทและสภาพปัญหาการดำเนินงานในปัจจุบันของช่องทางเข้าออกประเทศพรมแดนทางบก และศึกษาความสัมพันธ์ของการเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมกับขนาดของช่องทางเข้าออกประเทศพรมแดนทางบกของประเทศไทยทั้ง 33 ช่องทาง เพื่อจัดทำมาตรฐานการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้กับช่องทาง ดำเนินการศึกษาในช่วงเดือนเมษายนถึงสิงหาคม ปี พ.ศ. 2560 โดยการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ให้กับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมของช่องทาง จำนวน 1 คน ของแต่ละช่องทาง รวมทั้งได้สัมภาษณ์ สังเกต และสำรวจสภาพปัญหาการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม พร้อมสภาพพื้นที่ของ 8 ช่องทาง ที่มีพรมแดนทางบกติดกับประเทศเพื่อนบ้าน 4 ประเทศ ได้แก่ ลาว กัมพูชา มาเลเซีย และเมียนมาร์ โดยเลือกช่องทางที่มีคนเดินทางผ่านเข้าออกมากที่สุดและน้อยที่สุด ผลการศึกษาพบว่า จากจำนวนทั้งหมด 33 ช่องทาง เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงานด้านสิ่งแวดล้อมได้ตอบแบบสอบถามจำนวน 26 ช่องทาง (ร้อยละ 78.8) สำหรับการจัดการสุขาภิบาลอาหารพบว่า มี 4 ช่องทาง (ร้อยละ 15.4) ที่มีร้านอาหารให้บริการ โดย 2 ช่องทาง (ร้อยละ 50) ผ่านเกณฑ์การตรวจสอบสุขาภิบาลอาหารของกรมอนามัย สำหรับการจัดการน้ำอุปโภคและบริโภคทั้ง 26 ช่องทาง พบว่า เป็นระบบประปาส่วนภูมิภาค เพียงร้อยละ 26.9 ส่วนที่เหลือเป็นระบบประปาที่ผลิตจากน้ำผิวดิน/ภูเขา ร้อยละ 42.3 และเป็นระบบประปาจากน้ำบาดาล ร้อยละ 30.8 ซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงคุณภาพน้ำ ส่วนการจัดการขยะมูลฝอยพบว่า มักใช้บริการของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล ดำเนินการมากที่สุด ร้อยละ 69.2 สำหรับการจัดการขยะมูลฝอยติดเชื้อพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.5 ไม่มีปัญหาเรื่องการจัดการ ส่วนการจัดการสิ่งแวดล้อมพบปัญหาเรื่องความไม่เพียงพอ และไม่สะอาด โดยพบช่องทางที่มีสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้พิการ/สูงอายุ ร้อยละ 57.7 สำหรับการจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูลพบว่า ส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.9 ไม่มีระบบในการจัดการน้ำเสียและสิ่งปฏิกูล ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเกิดปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมแต่ละด้านในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา กับขนาดของช่องทางเข้าออกประเทศพรมแดนทางบก โดยใช้สถิติ Fisher exact test พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า ทั้งหมดมีความต้องการคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจนและเหมาะสม ดังนั้นคณะทำงานพัฒนาช่องทางเข้าออกประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

Survey of environmental management in ports of entry on land borders of Thailand

Abstract

This study aims to survey environmental management and the relationship between size of ports of entry and environmental problems in 33 ports of entry for development of environmental management standards for the port of entry on a land border across of the country. The study was conducted in April to August 2017 by mailing a questionnaire to the personnel responsible for environmental management in each port of entry. The study also included interviewing the personnel, observing, and surveying the areas to determine environmental problems in eight ports of entry, located along the borders with four neighboring countries, i.e. Laos, Cambodia, Malaysia, and Myanmar. Each of these eight ports of entry had either the highest or the lowest numbers of people crossing the border. Of the total 33 ports of entry, 26 (78.8%) participated in the study. Of the 26 participating ports of entry, 4 (15.4%) were found to collectively have 12 food shops, of which 5 (41.7%) achieved food sanitation standards implement by the Department of Health, Ministry of Public Health, while there were no report on food sanitation standards for the remaining 7 (58.3%) . Of these 26 study ports, only 26.9% had public piped water system, which is run by the Provincial Waterworks Authority (PWA). About 42.3% of them were from to utilize running water from surface/mountain water resources, and 30.8% utilized tap water from groundwater supply. With the exception of PWA-supplied running water, most of other water supply systems had no water treatment system in place. Garbage management services by the local administration organization were most frequently used by 69.2% of the ports and 88.5% reported no problems with infectious waste management. The main problems relating to public toilets were uncleanliness and insufficiency. Only 57.7% of the ports had public toilets for the disabled/the elderly. Most (76.9%) of the ports did not have proper management of waste water and sewage disposal. Size of ports of entry were not related to environmental problems. All the personnel needed an appropriate guideline for environmental management and standards. It is essential for the committee of the port of entry to develop sustainable environmental management strategy.